

Сергій ПОБОЖІЙ

ІСТОРИК МИСТЕЦТВА ЄГОР РЕДІН

Вперше ім'я Єгора Редіна я почув від українського мистецтвознавця, професора Київського художнього інституту Платона Білецького ще в студентські роки. Розповідаючи про свого батька академіка Олександра Білецького, він згадав цікаві сторінки з його життя у Харкові. Ще на студентській лаві молодому тоді філологові пощастило прослухати курс лекцій Є. Редіна про візантійське мистецтво. Лекторський талант і захоплення мистецтвом викладача були такими

сильними, що О.Білецький мав серйозний намір стати фахівцем у галузі історії мистецтва, хоч зрештою обрав історію літератури. Саме в приватній бібліотеці П.Білецького випало мені вперше побачити й тримати в руках рідкісне видання – XIX том збірника Харківського історико-філологічного товариства, присвячений пам'яті Є. Редіна.

Після знайомства з життям і творчістю цієї вельми помітної в мистецькому житті Харкова кінця XIX – початку XX століття особистості в мене виникло почуття глибокої симпатії до Є. Редіна і як до вченого зі світовим ім'ям, і як до людини. Це невдовзі вирішально вплинуло на вибір теми кандидатської дисертації – становлення й розвиток мистецтвознавства в Харківському університеті протягом 1805-1917 років. Чільне місце в цій праці присвячене творчому доробкові Є. Редіна. Як нагороду долі сприйняв я знайомство наприкінці 1980-х років з харківським краєзнавцем Оленою Радковою. Були довгі цікаві бесіди з нею, а одного осіннього дня ми разом оглянули будинок, де мешкав професор Микола Сумцов – університетський колега й приятель Є. Редіна. На щастя, в Харкові залишилося чимало будівель, з якими пов'язаний харківський період життя і творчості цього видатного історика мистецтва.

Наприкінці аспірантської відпустки я знову зустрівся з Оленою Дмитрівною, вона збиралася передати історичному факультетові університету кілька книжок Є. Редіна. Одну з них, з історії університетського Музею красних мистецтв, подарувала мені на згадку. Книжка унікальна, адже на ній був інскрипт (дарчий напис) Є. Редіна своїй племінниці Н. Гольдінгер: «Дорогой Миле на добрую память от любящего автора». Виявилося, що ці книжки Н. Гольдінгер залишила О. Радковій перед своїм виїздом назавжди за кордон.

Єгор Кузьмич Редін народився 2 листопада (ст. ст.) 1863 року в селі Старшому Дмитрівському повіту Курської губернії в селянській сім'ї. Учень і послідовник відомого вченого-візантиніста Никодима Кондакова, він разом з іншими вченими сприяв становленню й розвитку візантиністики в Росії і Україні. Водночас багато зусиль доклав до вивчення української старовини, збереження рідкісних пам'яток. Брав участь в археологічних з'їздах і створенні етнографічного музею при Харківському університеті. Вчений написав понад сто праць, деякі з них не втратили своєї наукової цінності дотепер. Володіння кількома іноземними мовами, наполегливе поглиблення знань з історії та літератури, ґрунтовна обізнаність з історією і теорією мистецтва – усе це допомогло йому опанувати і вміло застосовувати порівняльно-історичний метод дослідження мистецьких пам'яток. Є. Редін не був з тих учених, що тяжіють до широких узагальнень. У його працях факт завжди стояв на першому місці.

До нашого часу не збереглися ні власний архів, ані бібліотека вченого. Ось чому неоціненним джерелом для вивчення його життя є передусім праці М. Сумцова. Тільки в невеличкій книжечці М. Сумцова «Людина золотого серця. (Професор Єгор Кузьмич Редін)», виданій 1909 року в Харкові, є відомості про батьків майбутнього вченого: «Редін – син неписьменного селянина з Курської губ[ернії]. Батько його, що пережив сина на півроку, був людиною розумною. Мати Є[гора] К[узьмича] рано померла, вона була жінкою простою, доброю, від природи розумною. Покійний вдячно згадував про неї». У різдвяному номері «Бирж[евых] Ведом[остей]» 1889 [року] він у формі «уривку з щоденника» писав: «Мамо, люба мамо! Я не можу тебе забути. Твій дорогий образ постає

переді мною... Ти любила нас більше ніж себе», – і далі вкладає в материнські вуста таку пораду: «Вчися; ось я не вчена і дуже шкодую; де б могла допомогти, пояснити щось, та не можу, сама не знаю, бачу нещастя, горе інших – рада б допомогти, та безсила... Вчися, знання дасть тобі силу й засоби потрудитися для тих нещасних людей, які живуть у темряві, бруді, убозтві. А таких убогих багато... багато в нас тут у місті, а особливо там, у селі, звідки я прийшла»¹.

Така настанова батьків пояснює надзвичайну активність Є. Редіна впродовж усього його життя. Ось чому він прагнув стати першорядним фахівцем і допомагати іншим, ось чому викладацьку діяльність в університеті, міській художній школі, жіночих гімназіях поєднував з різнобічною діяльністю в інших інституціях, наукових товариствах, бібліотеці. Виявом його політичної активності стала участь у виборах до Державної думи, куди він пройшов за списками конституційно-демократичної партії. Але на початку були довгі роки навчання й стажування за кордоном.

Студіюючи в Одесі, на історико-філологічному факультеті Новоросійського університету, Є. Редін почав спеціалізуватися в історії мистецтва. Цьому великою мірою сприяло те, що курс історії мистецтва викладав видатний учений професор Н. Кондаков. Слухаючи лекції з літератури в професора Олександра Кирпичникова, Є. Редін навчився бачити зв'язок не тільки між іконописом і фольклором, а й ширше – нерозривну пов'язаність літератури й мистецтва. У цей час він знайомиться з Дмитром Айналовим, згодом також визначним ученим. Це знайомство переросло в довготривалу дружбу. Разом вони почали працювати над дипломною роботою, узявши за тему дослідження мозаїк і фресок Софійського собору в Києві. Саме тоді Є. Редін уперше побував у Києві і його на ціле життя полонила краса київських пам'яток. Щодня, з ранку до вечора, друзі обстежували собор, збираючи матеріал для спільної праці. Невдовзі вона побачила світ² і дістала схвальний відгук Російського археологічного товариства³. Найбільшу увагу дослідники приділили розглядові іконографічних сюжетів та впорядкуванню їх, що було загалом позитивно оцінено. Проте, як зауважували рецензенти, автори припустилися

методологічних помилок: деякі істотні факти вони брали з «других рук», не перевіряючи їх, що призвело до хибних висновків; часто в праці трапляються недомовки, неточності⁴. Пізніше наступник Є. Редіна на кафедрі історії мистецтв Харківського університету Федір Шміт, вивчаючи Софійський собор у Києві, показав поряд з позитивними і негативні сторони цього раннього дослідження Д. Айналова і Є. Редіна. На його думку, щоб уповні розкрити таку тему, треба мати великий досвід і широчінь світогляду; до того ж, підкреслював Ф. Шміт, «займаючись головно питаннями іконографічними, молоді дослідники мало уваги звертали на техніку й стиль»⁵.

З часом було об'єктивно з'ясовано місце праці Д. Айналова і Є. Редіна в історії вітчизняного мистецтвознавства. У виданій 1960 року книзі В. Лазарев, відзначаючи заслуги дослідників як першопрохідців, слушно зауважував, що хиби їхньої праці, як і майже всіх, хто опрацьовував цю тему, зумовлювалися значною мірою тим, що вони вивчали закоптілі мозаїки й фрески, чи не всуціль замальовані в XIX столітті. Разом з тим учений вказав і на деякі наявні в праці неточності у визначенні іконографічних сюжетів⁶.

Та найголовніше – у роботі Д. Айналова і Є. Редіна, попри всі її вади, простежуються початки застосування порівняльно-історичного методу, що надавало дослідженню серйозного наукового характеру. У Росії зачинателем використання цього методу виступив Федір Буслаєв, Наприкінці XIX століття відомими стали його праці з історії літератури, археології та історії мистецтв, які являли собою новий тип досліджень, виконаних на основі великого культурно-історичного матеріалу. У деяких питаннях, наприклад, пов'язаних з вивченням археологічного матеріалу, Ф. Буслаєв уважав цей метод єдино науково правильним. На довгі роки термін «порівняльно-історичний метод» міцно усталився в науці. А проте останнім часом з'явилося нове, глибше, на нашу думку, визначення застосовуваного ним методу: «Дослідник (Ф. Буслаєв. – С. П.) називав свій метод порівняльно-історичним. Очевидно, що це був своєрідний комплексний метод, який поєднував у собі два великі компоненти: порівняльно-історичні та культурно-історичні принципи вивчення матеріалу»⁷.

І Д. Айналов, і Є. Редін високо цінували досягнення вченого в галузі історії мистецтва, присвятивши йому свої розвідки⁸. Послідовник і учень Ф. Буслєва - Н. Кондаков, приймаючи в основному положення свого вчителя, пішов, однак, далі. Він розробив іконографічний метод вивчення пам'яток мистецтва й використав його для вивчення візантійської традиції в середньовічному російському мистецтві. Завдяки працям цього вченого російська наука «відкрила» візантійське мистецтво. Поступово сформувалася «школа Кондакова». У Росії почалося строго наукове вивчення візантійського мистецтва, і незабаром російська візантологія вийшла на передові позиції.

Є. Редін продовжував заняття в Н. Кондакова, але вже в Петербурзькому університеті, куди його відряджено 1888 року для підготування до професорського звання. Успішно склавши магістерський іспит, він дістає відрядження за кордон, де переважно студіює давньохристиянське й візантійське мистецтво. Науково-пізнавальний характер мала його подорож по Італії. Не просто побачити, а порівняти, з'ясувати наукову цінність пам'яток – таке завдання він поставив перед собою. Скажімо, перебуваючи у Венеції, в Баптистерії, він намагався виявити аналогії між мозаїками XII-XIV століть і новгородськими іконами такого самого змісту. Маршрут подорожі Є. Редіна пролягав з півночі на південь: Венеція, Падуя, Верона, Феррара, Равенна. Те, що колись існувало тільки в уяві, на лекціях, тепер постало перед його очима: «Як зачаровано й радо закоханий іде на побачення зі своєю милою, так я ішов у церкву С. Мадонна делл'Арена оглядати фрески славетного флорентійського художника XIV ст. Джотто»⁹. А найбільшої цінності для вченого набув матеріал, зібраний у Равенні.

Перше враження від Равенни було не дуже приємним: звичайне провінційне, непривабливе містечко. Проте в ньому прекрасні архітектурні пам'ятки – храми, оздоблені всередині мозаїками. Як політичний центр Равенну розбудовував не один імператор. Саме в Равенні у V-VII століттях сформувався унікальний ансамбль пам'яток мозаїчного мистецтва. Значення цього комплексу підсилюється тим, що майже всі подібні пам'ятки в Царгороді, Палестині та

Сирії загинули. Тож виявляється, що тільки в Равенні можна скласти більш-менш повне уявлення про мозаїки ранньохристиянських часів як специфічний вид мистецтва. Якщо від початку Равенна надихалася творчими імпульсами з інших мистецьких осередків, то пізніше виникла місцева школа мозаїстів¹⁰.

На багатьох, хто мандрував Італією, саме равеннські мистецькі пам'ятки справляли сильне враження. Є. Редін намагається провести інтелектуальну реставрацію не так духу Равенни, як її історії¹¹. А через кілька років з'являється праця вченого «Мозаїки равеннських церков»¹², яку він з успіхом захистив як магістерську дисертацію¹³. На перших сторінках книги, після бібліографічного огляду, автор зазначає, що походження равеннських мозаїк майже не досліджене. Наявну літературу з цього питання він поділяє на дві групи: публікації представників «римської школи» і праці тих дослідників, які вважали мозаїки творами візантійського мистецтва. Ретельне вивчення мозаїк у православній хрещальні, мавзолеї Гали Плаксидії, церкві Св. Віталія та інших пам'ятках приводять вченого до висновку про зв'язок Равенни зі Сходом, Візантією. Равеннські мозаїки належать до візантійського мистецтва, твореного на ґрунті Італії, але з певним впливом західних взірців «римської» школи - такий висновок дослідника.

Майже в цей самий час вийшла книжка Д. Айналова «Мозаїки IV й V ст.»¹⁴. І хоч об'єктом його студій були мозаїки Рима, Неаполя й Мілана, – головні висновки обох авторів збігаються. Джерела нового декоративного стилю, який поширився в Італії у V столітті, Д. Айналов бачить на Сході¹⁵.

Високо оцінив працю Є. Редіна про равеннські мозаїки історик мистецтва, професор Віденського університету Йозеф Стржиговський. Він назвав її «чудовою»¹⁶.

Доповідь на аналогічну тему («Мозаїки равеннських церков») учений виголосив на одному із засідань X археологічного з'їзду в Ризі у серпні 1896 року. На тому з'їзді Є. Редін зробив огляд результатів наукової екскурсії по території північної Болгарії і визначив доцільність дослідження пам'яток

болгарського мистецтва. Адже в майбутньому, вважав він, ці пам'ятки можна буде порівняти з російськими пам'ятками і таким чином виявити їхній «національний характер» і «встановити також генетичні зв'язки між болгарськими й російськими пам'ятками». Як бачимо, не будши культурологом у сучасному, широкому значенні цього слова, Є. Редін належав до таких дослідників, які вбачали в кожній культурі саме її діалогічність, те, що пізніше англійський історик А. Тойнбі називатиме «радіацією культур».

Після Італії Є. Редін працює в бібліотеках і музеях Парижа, Лондона, Берліна, а потім повертається на Батьківщину, переїздить до Харкова, де 1893 року починає роботу в місцевому університеті. Тут ще 1863 року в складі історико-філологічного факультету створено катедру історії і теорії мистецтва, але тридцять років вона не була заміщена через брак кандидатів. Окремі лекції з історії мистецтва читав дехто з професорів університету, проте систематичних занять не було. Є. Редін став на цій кафедрі першим викладачем-спеціалістом. Свої глибокі змістом лекції про візантійські мозаїки й мініатюри, давньоєгипетське й грецьке мистецтво він читав захоплено, з великою любов'ю до предмету. Більшість занять зі студентами проводив в університетському Музеї красних мистецтв та старожитностей. Інколи сюди заходили учні харківських гімназій. М. Сумцов згадував: «Нагодиться, бувало, юрба молоденьких гімназисток, і Є[гор] К[узьмич] тлумачить їм про кам'яний, і про бронзовий вік, і про церковні старожитності, і про пам'ятки мистецтва, а насамкінець у його руках несподівано з'являлися коробки цукерок, які він, веселий і втішений, зазвичай дарував найменшим своїм гостям[...]»¹⁷

Одночасно з викладанням Є. Редін веде наукову роботу, готує докторську дисертацію. Тему, як і магістерської, йому запропонував Н. Кондаков – «Християнська топографія» Козьми Індикоплова».

Займаючись замолоду торгівлею, Козьма побував у багатьох країнах Аравії, Східної Африки. «Християнська топографія» цього візантійського автора VI століття містила як реальні, вірогідні географічні й етнографічні описи, так і тогочасні космогонічні й філософські уявлення. Дана в ній картина всесвіту та

його населників лягла в основу космографії середньовічної доби. Цікаві авторів розповіді про різні країни були дуже популярні. Успіх книги багато в чому залежав і від художньо довершених ілюстрацій - мініатюр та малюнків. Це була улюблена книга наших співвітчизників.

Є. Редін виконав величезну роботу: розшукав у громадських і приватних збірках малюнки іконописних композицій, сфотографував їх, виявив інші редакції тексту, а також установив їхню тотожність і стосунк до грецьких протооригіналів. А відхилення руських списків від грецьких були досить значними. Один з таких списків мала бібліотека графині П. Уварової (вона була головою Московського археологічного товариства). До неї – в село Поріччя Можайського повіту взимку 1898 року і їде працювати Є. Редін. У листі до М. Сумцова від 25 грудня того ж року він так описує свої заняття: «І дні йдуть за днями – з ранку до вечора сиджу над рукописами, розбираю ретельне писання благочестивого книгописця, мудре живописання давньоруського артиста; переді мною проходить уся «історія» в образах»¹⁸.

Водночас учений цікавиться й іншими питаннями. Так, перебуваючи в травні 1899 року в Рум'янцевському музеї у Москві, він побачив малюнки А. Пушкіна й захопився ними. Є. Редін один з перших обґрунтував потребу вивчення художньої спадщини поета поряд з його літературними творами. За дорученням ради Харківського університету й історико-філологічного товариства професор Є. Редін поклав срібний вінок на могилу поета в Святогорському монастирі, а також виголосив промову з нагоди святкування 100-річного ювілею А. Пушкіна.

Багато зусиль довелося докласти йому до підготовки й проведення 1902 року в Харкові XII археологічного з'їзду. Він був обраний секретарем підготовчого комітету й провадив численні засідання. Крім того, учений поставив перед собою нелегке завдання: оглянути всі церкви Харкова й описати їхні старожитності (ця праця побачила світ 1905 року)¹⁹. Щоб зібрати експонати на виставку, яку передбачалося відкрити до з'їзду, цілий місяць мандрував селами Харківської губернії - під палючим сонцем, на возі, із села в село. Зне-

годи важкої подорожі одразу ж забувалися, коли вченому вдавалося натрапити на рідкісний рукопис або давній іконостас. Зібрані матеріали він ретельно опрацьовував. Про надзвичайну зайнятість Є. Редіна в той час свідчить не тільки суха статистика кількості засідань підготовчого комітету, а й лист до М. Сумцова від 24 січня 1902 року: «Своєю подорожжю в Путивль я дуже задоволений і з великою радістю поділився б з Вами, але набралася така сила-силенна справ, що немає змоги присвятити на це хоч трохи часу»²⁰.

Успіх XII археологічного з'їзду цілком завдячує сумлінній праці вченого. Ще за рік до відкриття його він писав, що з'їзд буде першим у краї і стане справжнім науковим святом, наголошував при цьому значення історії: «Історія народу є одним із джерел самосвідомості. Чи знаємо ми історію свого народу, культурне минуле своєї батьківщини? Дуже і дуже мало ... А ця історія, це минуле – вельми важливі: вони відкривають перед нами широкі обрії, вводять у таємниці народного життя»²¹. На з'їзді Є. Редін виголосив доповідь «Релігійні пам'ятки мистецтв Харківської губернії», у якій розповів про свої наукові екскурсії 1900-1901 років і докладно схарактеризував архітектуру дерев'яних церков XVII-XVIII століть. Порівнюючи деякі зразки сакрального будівництва різних повітів Лівобережної України, доповідач підкреслив, що між ними існує чималий зв'язок «як між творами однієї школи»²². Водночас, порівнюючи твори іконопису з окремих іконостасів, Є. Редін відзначав в одних місцеве походження, а в інших – сильний західний вплив. Це він пояснює тим, що край значною мірою заселяли вихідці з польських земель.

З'їзд працював з 15 по 27 серпня 1902 року. За цей час проведено 32 засідання, прочитано 92 реферати з різних питань. Виставку, влаштовану в десяти великих кімнатах, відвідало близько 55 тисяч осіб. На ній експоновано церковні старожитності, нумізматичні, етнографічні, картографічні матеріали, давні рукописи тощо. До з'їзду Є. Редін уклав сім великих каталогів експонатів виставки, а після закриття її перефотографував найцінніші речі й видав спеціальний альбом²³.

Одним з найголовніших досягнень з'їзду можна вважати привернення серйозної уваги до мистецтва Слобожанщини. Крім теоретичних занять, учасники з'їзду здійснили дві екскурсії: на Донецьке городище й до маєтку Харитоненка, в Охтирському повіті. За оцінкою одного з тогочасних учених, «ХІІ археологічний з'їзд започаткував дослідження Половецького степу, який з археологічного погляду являв собою, сказати б, майже *terram incognitam*»²⁴.

Зусиллями Є. Редіна збагачено й розширено Музей красних мистецтв та старожитностей Харківського університету, де він з 1893 року був завідувачем, - зокрема утворено нові відділи: археологічний, церковний, а також відділ творів місцевих художників. На базі матеріалів, зібраних до з'їзду, при університеті відкрито етнографічний музей історико-філологічного товариства. Є. Редіна прийнято в члени товариства 17 березня 1893 року, а 28 лютого 1897-го обрано секретарем²⁵. Тривалий час він редагував збірник товариства, який виходив з 1886 року.

Екслібрис роботи
В. Ломаки

Екслібрис роботи
М. Бондаренка

У липні 1904 року Є. Редін вдруге побував у Києві. З благоговінням дивився на зелені схили Дніпра з розсипом золотих церковних бань. Несподівано зустрівся зі своїм товаришем Д. Айналовим. З ним оглянув Десятинну церкву, Михайлівський Золотоверхий монастир, Софію Київську. І це була не проста мандрівка. Вони копіювали мозаїки, креслили плани, робили замальовки. Є. Редін писав тоді М. Сумцову: «Чотирнадцять років тому студентами ми були в цьому храмі, дивилися на живопис і не бачили багато з

того, що тепер побачили. Як змінюється розуміння ока з розвитком його в спостереженні над відомими предметами!»²⁶. Київ сприяв творчому піднесенню вчених, вони їздили у Вишгород, милувалися святинями Києво-Печерської лаври, іншими пам'ятками. Повноту своїх вражень М. Редін передав у розлоному листі до М. Сумцова:

«Якої вишуканої краси Андріївська церква! Висока, струнка, з високими

Пам'ятник, встановлений на могилі Є. Редіна. Тепер на 13-му міському Кладовищі

колонами. Я милувався нею, проїжджаючи узвозом на Поділ. Увесь ранок ми були в музеї Духовної академії. Чого тільки немає в цьому музеї! Які тут зібрано багатства по різних відділах старожитностей, мистецьких пам'яток. Найбагатший церковний відділ... Ось ідеал, якого мав би в моїх мріях досягти такий музей у нас у Харкові.

Тільки о третій годині ми потрапили до Софійського собору – найкращої, найчудовнішої київської церкви, що дійшла до нашого часу з XI століття й непогано збереглася зі своїми мозаїками, фресками.

Відвідини цієї церкви викликали в мене приємні спогади про той час, коли ми з Айналовим, студентами, на останньому курсі працювали в ній, бували тут щодня протягом більше двох тижнів і уважно описували її мальовання...

Милуючись і насолоджуючись чимось гарним, завжди згадуєш про рідне – як пункт порівняння. Згадувався мені й наш бідний, але все-таки милий Харків... Він дуже, дуже бідний порівняно з цією південною красунею, що пережила вже стільки віків і не старіє, а все більше й пишніше розцвітає, – Києвом. Якби наш Харків мав таку саму річку, якби він мав стільки ж зелені, такі самі вулиці, майдани, такі будівлі»²⁷.

У Харкові, що став для нього рідним, Є. Редін прожив багато щасливих, насичених творчою працею років. Відомо кілька харківських адрес замешкання родини Редіних²⁸ - Старо-Московська, 3; Дворянська, 10 і 12. Останньою була Мало-Гончарівська, 30. Єгор Редін помер 27 квітня (ст. ст.) 1908 року. Цвинтаря, на якому він був похований, уже немає, проте пам'ятник з його могили перенесено на сучасне 13 міське кладовище.

О. Білецький, оцінюючи науковий доробок Є. Редіна, підкреслював, що він до кінця своїх днів залишався візантиністом, піонером цієї науки в нас²⁹. А проте багато зробив учений і в царині вивчення та популяризації українського мистецтва. Україна була йому дорогою «...не тільки, як особі, що живе в ній, а і як інтелігентній людині, що цінує національне сьогодення та минуле, яке виявляється в історії, поезії, мистецьких пам'ятках»³⁰.

Впродовж останнього десятиріччя почалося повернення призабутої спадщини Є. Редіна українській культурі. Належно має бути оцінено й факт, до якого ми привертаємо увагу в низці публікацій, що саме цей учений є засновником харківської університетської школи мистецтвознавства - феномену в історії українського мистецтвознавства³¹.

ПРИМІТКИ

1. Сумцов Н.Ф. Человек золотого сердца: (Профессор Егор Кузьмич Редин).– Х., 1909.– С.1,2.
2. Айналов Д.В., Редин Е.К. Исследование древней мозаической и фресковой живописи.– Санкт-Петербург, 1889.

3. История Императорского Русского археологического общества за первое пятидесятилетие его существования (1846-1896) /Сост. д. ч. Н. И. Веселовский.– Санкт-Петербург, 1900.– С. 201.

4. Отзыв почетного члена И. В. Помяловского о сочинении членов-сотрудников Е. К. Редина и Д. В. Айналова «Киевский Софийский собор, исследование древней живописи, мозаик и фресок собора» (Зап. Имп. Русск. археол. об-ва, т. 4) // Записки Императорского Русского археологического общества.– 1893.– Т. 6.– Ч. 4.– С. XCIII.

5. Шмит Ф. И. Киевский Софийский собор.– Москва, 1914.– С. 23.

6. Див.: Лазарев В. Мозаики Софии Киевской.– Москва, 1960.

7. Кызласова И. Л. История изучения византийского и древнерусского искусства в России: (Ф. И. Буслаев, Н. П. Кондаков: методы, идеи, теории) .– Москва, 1985.– С. 45.

8. Айналов Д.В. Значение Ф.И. Буслаева в науке истории искусств.– Казань, 1898; Редин Е. К. Ф. И. Буслаев: обзор трудов его по истории и археологии искусства.– Х., 1898. Праця Є. Редіна – це промова, яку він зачитав 31 жовтня 1897 року на засіданні Харківського історико-філологічного товариства, присвяченому пам'яті Ф. Буслаєва.

9. Редин Е. К. Италия: Из писем к друзьям.– Х., 1903. - С. 45.

10. Сучасний огляд пам'яток Равенни див.: Степовик Д. Равенна... візантійська // Пам'ятки України.– 2003.– 4.1-2.– С.3-21.

11. Редин Е.К. Италия: Из писем к друзьям.– С. 73.

12. Редин Е.К. Мозаики равеннских церквей.– Санкт-Петербург, 1896.

13. Є. Редін захистив дисертацію 19 січня 1897 року в Петербурзькому університеті й здобув звання магістра історії і теорії мистецтв. Докладніше див.: Исторический вестник. - 1897. - Т. 67. - С. 1155-1156.

14. Айналов Д.В. Мозаики IV и V веков: Исследование в области иконографии и стиля древнехристианского искусства.– Санкт-Петербург, 1895.

15. Показова щодо цього і праця Є. Редіна «Сирийская рукопись Евангелия с миниатюрами XIII века библиотеки Британского музея» Одеса, 1898), де автор

зазначає: «Зі Сходом і Сирією треба пов'язувати, мабуть, початок і утворення християнського мистецтва [...] Тут започатковано розвиток візантійського мистецтва, звідки його форми стали переходити на Захід. Найбільше значення Сходу, зокрема Сирії, для початкової історії візантійського мистецтва особливо виявляється в рукописах, оздоблених мініатюрами» (С. 1).

16. Strzygowski J. Равенна как отрасль арамейского искусства // София.– 1914.– № 6.– С. 6.

17. Сумцов Н.Ф. Человек золотого сердца.– С.15.

18. Лист Є. Редіна М. Сумцову від 25 грудня 1898 року // Сборник Харьковского историко-филологического общества.– Х., 1913.– Т. 19.– С. 45.

19. Редин Е.К. Материалы к изучению церковных древностей Украины: Церкви города Харькова // Сборник Харьковского историко-филологического общества.– 1905.– Т.16: Труды Харьковской комиссии по устройству XIII археологического съезда в Екатеринославе. - С. 673-736.

20. Лист Є. Редіна М. Сумцову від 24 січня 1902 року // Центральний державний історичний архів України, м. Київ.– Ф. 2052.– Оп. 1.– Спр. 986.– Арк.

21. Редин Е. К. Значение деятельности археологических съездов для науки русской археологии: К XII археологическому съезду в Харькове.– Х., 1901.–С. 3.

22. Известия XII археологического съезда в Харькове 15-27 августа 1902.– Х., 1902.– С. 137.

23. Альбом выставки XII археологического съезда в Харькове / Под ред. проф. Е.К. Редина.– Москва, 1903.

24. Нарбеков В. Южнорусское религиозное искусство XVII—XVIII вв. По памятникам церковной старины, бившим на выставке XII археологического съезда в Харькове.– Казань, 1903.– С. 4.

25. Список членов Общества за первые двадцать пять лет его существования (1877-1902) // Сборник Харьковского историко-филологического общества.– Х., 1905.– Т. 14.– С. 73.

26. Лист Є. Редіна М. Сумцову від 7 липня 1904 року // Там само.– 1913.– Т. 19.– С. 60.

27. Лист Є. Редіна М. Сумцову від 8 липня 1904 року // Там само.– С. 61, 62.

28. У Єгора Редіна і його дружини Тетяни Миколаївни був син Микола (1902 - після 1938), хрещеник М. Сумцова. Микола Редін обрав фах історика. Докладніше про його долю див.: Рибальченко Л.Л. «Дело сдать в архив» // Четверті Сумцовські читання: Матеріали наукової конференції, присвяченої 135-річчю з дня народження Є.К. Редіна.– Х., 1999.– С.32-38.

29. Белецкий А. И. Е. К. Редин как историк византийского искусства // Сборник Харьковского историко-филологического общества.– Т.19.– С. 168.

30. Лист Є. Редіна М. Сумцову від 8 липня 1902 року // Там само.– С. 54, 55.

31. З останніх наших публікацій див., наприклад: Побожій С.І. Є.Редін як засновник харківської університетської школи мистецтвознавства // Четверті Сумцовські читання.– С. 6-8.

Генерал-лейтенанту Генералу Александрову Генералу ...
посланъ отъ автора 19 7/12
 751.13.85.145.3(0)421
 P 33
 Е. К. РЪДИНЪ.
 4(09)
 P-3
 у.т.
 20348
 С. ПЕТЕРБУРГЪ.
 Типографія И. Н. Скороходова (Надеждинская, 48).
 1896.

4. IV. 82. 148
 Е. К. РЪДИНЪ.
 82
 АНТИЧНЫЕ БОГИ (ПЛАНЕТЫ)
 въ
 ЛИЦЕВЫХЪ РУКОПИСЯХЪ
 СОЧИНЕНІЯ КОЗЬМЫ ИДИКОПЛОВА.
 С. ПЕТЕРБУРГЪ.
 Типографія И. Н. Скороходова (Надеждинская, 48).
 1901.

4
 331-А.9
 666
 Е. К. РЪДИНЪ.
 2477
 ДИПТИХЪ
 ЭЧМАДЗИНСКОЙ
 БИБЛИОТЕКИ.
 МУЗЕЙ ИСТОРИИ
 ИСКУССТВЪ И ДРЕВНОСТЕЙ
 ИМПЕРАТОРСКАГО
 САНТЪПЕТЕРБУРГЪ.
 ПЕЧАТАНІЕ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.
 Въ С.-П., 4-го н. № 12.
 1901.

МАТЕРІАЛИ ДО ПОКАЖЧИКА ПРАЦЬ Є. РЕДИНА ТА ПУБЛІКАЦІЙ ПРО НЬОГО

Окремі праці й відбитки

Киево-Софийский собор. Исследование древней мозаической и фресковой живописи. - Санкт-Петербург: [Тип. Имп. Академии наук], 1889. - 156 с.: 14 рис.

У співавторстві з Д.Айналовим.

Рец.: Отзыв почетного члена И.В.Помяловского о сочинении членов-сотрудников Е.К.Редина и Д.В.Айналова: „Киевский Софийский собор, исследование древней живописи, мозаик и фресок собора". Зап. И.Русск. Археол. Общ. Т.IV // Записки императорского русского археологического общества. - 1893. - Т.6. - 4.4. - С. ХСІ-ХСІV.

„Труд г. Редина и Айналова восполняет один из существенных пробелов в издательской деятельности нашего общества. И уже по одному этому заслуживает его внимания и признательности".

Выставка VIII-го археологического съезда в Москве. В 1890 г. - С. 211-224.

Окрема відбитка.

Наукова бібліотека Третьяковської галереї (Москва): 6.1227. Інскрипт: „Глубокоуважаемому Владимиру Ивановичу Мальмбергу от автора 13. VII. 1890 г."

Диптих Эчмиадзинской библиотеки. - Санкт-Петербург: [Тип. Имп. Академии наук], 1891.-15 с.

Відділ рідкісної книги Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім. В.Каразіна (далі - ВРК ЦНБ ХНУ). Інскрипт: *„Глубокоуважаемому профессору А.Н.Стоянову в знак искрен... [нерозбірливо] и на добрую память от автора 1. XI.1893".*

Древнехристианская пиксида Болонского музея. - Москва: [Тов-во тип. А.И.Мамонтова], [1893].- 11 с.

Древнехристианская пиксида из Болонского музея 2. Материалы для византийской и древнерусской иконографии. - М.: [Тов-во тип. А.И.Мамонтова], [1893]. - 14 с.

ВРК ЦНБ ХНУ: 471352. Інскрипт: „Библиотеке музея Харьковского университета от автора".

Материалы для византийской и древнерусской иконографии. - [Москва]: [Тов-во тип. А.И.Мамонтова], [1893]. - 7 с.

Рукописи с византийскими миниатюрами в библиотеках Венеции, Милана и Флоренции. - [X., 1893].-С. 299-317. Окрема відбитка.

ВРК ЦНБ ХНУ. Інскрипт: „Библиотеке Музея изящных искусств при Харьковском университете в дар от автора. 2.XI.1893".

Аполлон Михайлович Матушинский: К истории Харьковского университета // Записки Императорского Харьковского университета. 1894. - 1894. - Кн. 1-2. - С. 89-104.

Окрема відбитка: Х.: [Тип. А.Дарре], 1894.16 с.

ВРК ЦНБ ХНУ: 38080. Інскрипт: „Глубокоуважаемому и добр... Владимиру Ивановичу Савв... [нерозбірливо] на добрую память от автора..."

Византийский временник, издаваемый при Императорской академии наук. СПб., 1894. Т.I. Вып. 1. - Москва: [Тов-во тип. А.И.Мамонтова], 1894.

Окрема відбитка з вид: Археологические известия и заметки. - 1894. - № 8-9.

Миниатюры апокрифического арабского евангелия детства Христа, Лаврентианской библиотеки во Флоренции. - Санкт-Петербург: [Тип. И.Н.Скорородова], 1894. - 19 с.

Миниатюры пурпурного кодекса Мюнхенской библиотеки // Археологические известия и заметки. - 1894. - № 5. - С. 145-152.

Окрема відбитка: [Москва: Тов-во тип. А.И.Мамонтова], [1894]. - 7 с.

Харьков - как центр художественного образования юга России. - Х.: [Тип. Губ. правл.], 1894.- 36 с.

ВРК ЦНБ ХНУ: 126605. Інскрипт: „Музею изящных искусств Харьковского университета в дар от автора".

Рец.: Ш-въ [Шугуров]. Н. Е.Редин. Харьков - как центр художественного образования юга России. Харьков, 1894 // Киевская старина. - 1894. - Т. XLV.- С. 375-380.

Каталог библиотеки императорского Харьковского университета: Отделение „Библиотека А.М.Матушинского". - Х.: [Тип. А.Дарре].- 104 е.: фото.

Харьковская школа изящных искусств. - Х.: [Тип. Губ. правл.], 1895. - 13 с.
Російська державна бібліотека (Москва): Інскрипт: „Библиотеке Румянцевского публичного музея автор”.

Мозаики равеннских церквей. - Санкт-Петербург: [Тип. И.Н.Скорородова], 1896. - 231 с.

Праця з присвятою 30-ї річниці наукової діяльності Н.І.Г.Кондакова.

Бібліотека Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (Київ). Інскрипт: „Глибокоуважаемому Генриху Едуардовичу Гинце на добрую память от автора 18 11897”

НБУ: Вc3262.

Рец.: Мозаики равеннских церквей. Е.К.Редин. Спб. 1896 // Русский вестник. - 1897. - Т. 247. - Февраль. - С. 363, 364.

„Уменье воспользоваться этим материалом, при освещении всех данных науки, добытых раньше, дает право книге г. Редина на высокое место в нашей скудной литературе по византиноведению”.

Мозаики равеннских церквей. Е.К.Редин. СПб. 1896 // Исторический вестник. - 1897. - Март. - Т. XVII. - С. 1116, 1117.

„Труд г. Редина составлен умело и старательно и представляет немаловажный вклад в русскую литературу”. - С. 1117.

Айналов Д. Мозаики равеннских церквей. Е.К.Редин. Спб. 1896 // Журнал Министерства народного просвещения. - 1897. - Июнь. - С. 445-464.

Kraus F. Mosaiken in den Kirchen Ravenna's. Е.К.Редин. Мозаики равеннских церквей. 1896 // Repertorium für Kunst- wissenschaft. - 1898. - Band XXI. - Heft 1. - S. 149,150.

Профессор Никодим Павлович Кондаков: К тридцатилетней годовщине его учено-педагогической деятельности. - Санкт-Петербург: [Тип. И.Н.Скорородова], 1896.-40 с.

Передрук: Зап. Рус. археол. о-ва. Нов. серия. Т. 9. - 1897.-Вып. 3-4.-С. 1-40.

Сообщение на археологическом съезде в Риге 1896 г. // Византийский временник. - 1896. - № Ъ-А. - С. 727-734.

Окрема відбитка: Санкт-Петербург: [Тип. имп. АН], 1897. - 8 с.

Сирийские рукописи с миниатюрами Парижской национальной библиотеки и Британского музея. - Москва: [Тов-во тип. А.И.Мамонтова], 1896. - 11 с.

Известия Русского Археологического института в Константинополе. 1. Одесса. 1896 г. - Санкт-Петербург: [Тип. имп. АН], 1897. - 6 с.

Російська державна бібліотека (Москва): Інскрипт: „Библиотеке Румянцевского музея автор”.

Х археологический съезд в Риге // Зап. Харьк. Ун-та. - [Х.], 1897.-№ 1. - С.135-161.

Окрема відбитка: [Х., Тип. и литогр. Зильберберг], 1897.- 27 с.

Народный театр. - Х., 1898. - 8 с.

Окрема відбитка з вид.: Харьковские ведомости. - 1898.- № 16.

Проф. М.С. Дринов: К чествованию 25-летия его ученой деятельности. - Харьков, 1898. - 7 с.

Сирийские рукописи евангелия с миниатюрами XIII века библиотеки Британского музея. - Одесса: [Экономическая типография], 1898. - 14 е., 5 табл.

Древние памятники искусства Киева. Софийский собор, Златоверхо-Михайловский и Кирилловский монастыри. - Х.: [Печатное дело], 1899. - 62 с.

У співавторстві з Д.Айналовим.

Рец.: Wulff O. D.Ainalow und G.Rjedin. Alte Kunstdenkmaler von Kiev; die Sophienkathedrale, das Zlatowercho-Michai- low'sche und das Kyrill'sche Kloster. Charkow Universität. 1899 // Repertorium für Kunstwissenschaft. - 1900. - Band XXIII. - Heft 1. - S. 225-230; Щербина В. Д.Айналов и Е.Редин. Древние памятники искусства Киева. Софийский собор, Златоверхо-Михайловский и Кирилловский монастыри. - Харьков. 1899 // Киевская старина. - 1899. - Т. 67. - С. 95-97.

Памяти И.А.Гольшева: (По поводу посмертного издания его археологических трудов) //Археол. известия и заметки. - 1899. - № 6-7. - С. 151-170.

Окрема відбитка: Москва, 1899. - 20 с.

Проф. Н.Ф.Сумцов: К 25-летней годовщине его учено-педагогической деятельности. - Х., 1900. - 37 с.

Античные боги (планеты) в лицевых рукописях сочинения Козьмы Индикоплова. - Санкт-Петербург: [Тип. И.Н.Скорородова], 1901. - 15 с.

Праця присвячується Петрові Васильовичу Нікітіну з приводу 30-річчя „служення его рускому просвещению”.

И.Е.Бецкий и музей изящных искусств и древностей Харьковского университета: К истории университета. - Х.: [Паровая тип. и литогр. М.Зильберберг и С-вья], 1901.-23 с.

ЦНБ ХНУ: 23417. *Інскрипт*: „Дорогому Николаю Федоровичу Сумцову на добрую память автор”.

Значение деятельности археологических съездов для науки русской археологии: К XII археологическому съезду в Харькове // Харьк. губ. вед. - 1901. - №246.

Підп. Е.Р. Авторство встановлено за вид.: Ист.-филол. фак. Харьк. ун-та за 10 лет. - 1903. - С. 307.

Окрема відбитка: Х.: [Тип. Губ. правл.], 1901. - 22 с.

ВРК ЦНБ ХНУ: 66742. *Інскрипт*: „Е.К.Редин Библиотеке музея и Древностей Харьковск... Университета автор”.

Памяти профессора А.А.Потебни († 29-го ноября 1891 года). - Х.: [Тип. Губ. правл.], 1901. - 15 с.

Проф. А.С. Лебедев: К чествованию его как декана ист.-филол. фак., 1891-1901 // Харьк. губ. вед. - 1901. - № 273.

Окрема відбитка: Х., 1901. - 11 с.

25-летний юбилей Харьковского историко-филологического общества. - Х., 1902. - 14 с.

Икона „Недреманное око” // Записки Императорского Харьковского университета, 1902. - 1902. - Кн. 2. - С.98-101.

Окрема відбитка: Х.: [Тип. и литогр. М.Зильберберг и С-вья], 1902. - 4 с.

Историко-филологическое общество при Императорском Харьковском университете за первые двадцать пять лет его существования (1877-1902). - Х.: [Тип. Губ. правл.], 1902. - 10 с.

История искусства и русские художественные древности. - Х.: [Тип. Губ. правл.], 1902. - 14 с.

Каталог XII археологического съезда в г. Харькове: Отдел церковных древностей. - Х.: [Тип. Губ. правл.], 1902. - 162 е.; 28 с. додатків.

Каталог выставки XII археологического съезда в г. Харькове: Отдел исторических древностей. - Х.: [Тип. „Печатное дело” кн. К.Н.Гагарина], 1902. - 48 с.

Критико-библиографические заметки по истории и археологии искусств // Мирный труд. - 1902. - № 2. - С. 237-252.

Окрема відбитка: Х.: [Тип. Губ. правл.], 1902. - 16 с.

Рец. на кн.: Кондаков Н.П. Памятники христианского искусства на Афоне. Санкт-Петербург, 1902 (С. 1, 2); Кондаков Н.П. М.П.Погодин, как археолог. Спб., 1901 (С. 3, 4); Успенский А.Н. Иконы церковно-археологического музея общества любителей духовного просвещения. М., 1901-1902 (С. 4—6); Успенский А.Н. История стенописи Успенского собора в Москве. М., 1902 (С. 6-10); Тренев Д.К. Иконы царского изографа Симона Ушакова в Московском Новодевичьем монастыре. М., 1901 (С. 10-12); Цветаев И. Музей изящных искусств им. Имп. Александра III при Московском университете. М., 1902 (С. 12-14).

Критический разбор научных исследований. - Х.: [Тип. Губ. правл.], 1902. - 10 с.

ВРК ЦНБ ХНУ: 126669. *Інскрипт*: „От автора”.

Критический разбор научных исследований. - Х.: [Тип. Губ. правл.], 1902. - 5 с.

Російська державна бібліотека (Москва): A 162

Материалы к истории византийского и древнерусского искусства. 1. Псалтыри собрания гр. А.С.Уварова в с. Поречье (Московской губ.). — Санкт-Петербург: [Тип. Имп. Академии наук], 1902. - 19 с.

Окрема відбитка з вид.: Византийский временник. - 1902.- Т.IX.- № 1,2.

О лицевых синодиках, поступивших в распоряжение Харьковского Предварительного комитета по устройству XII археологического съезда. - Х.: [Тип. и литогр. М.Зильберберг и С-вья], 1902. - 16 е.: іл.

ВРК ЦНБ ХНУ: 273720. *Інскрипт*: „Библиотеке Харьковского университета автор”.

Передрук: Доклад Е.К.Редина „О лицевых синодиках...” // Записки Императорского Харьковского университета, 1903. - 1903. - Кн. 2. - С.94-107.

ХІІ археологічний з'їзд // Мирний труд. - 1902. - №4.
Окрема відбитка: [Х., 1902]. - 4 с.

Альбом виставки ХІІ археологічного з'їзда в г. Харків. - Москва: [Типо-літографія Н.І.Гросмак і Г.А.Вендельштейн], 1903. - 25 е.: 167 табл.
Видання за редакцією та пояснюючим текстом Є.Редіна.

Італія: Из писем к друзьям. - Х.: [Тип. Губ. правл.], 1902.- 81 с.
ВРК ЦНБ ХНУ: 127657.

Памяти профессора Александра Ивановича Кир- пичникова. - Х.: [Тип. Губ. правл.], 1903. - 10 с.

Музей изящных искусств и древностей императорского Харьковского университета (1805-1905): К истории императорского Харьковского университета // Зап. Харьк. ун-та. - 1904. - Кн. 3. - С. 43-106.

Окрема відбитка: Х.: [Пар. тип. и литогр. М.Зильберберг и С-вья]. - 61 с.

Бібліотека С.Побожія. Інскрипт: „Дорогой Миле на добрую память от любящего автора“.

Рец.: Скриленко А. Е.К.Редин. Музей изящных искусств и древностей имп. Харьковского университета (1805-1905): К истории имп. Харьковского университета. Харьков, 1904

Археологическая летопись Южной России. Журнал, посвященный южнорусской старине, 1904. - К., 1905. - С. 218-220.

Ученая деятельность историко-филологического общества при императорском Харьковском университете за первые двадцать пять лет его существования (1877-1902). - Х.: [Тип. „Печатное дело“], 1904. - 46 с.

Передрук: Сб. Харьк. ист.-филол. о-ва. - [Х.], 1905.- Т. 14.

Лицевые рукописи собрания графа А.С.Уварова. Псалтирь XVII века и 1548 года. - [Москва: Тип. Г.Лиснера и А. Гешеля], [1904]. - 18 е.: іл.

ВРК ЦНБ ХНУ: 471564. Інскрипт: „Библиотеке императорского Харьковского университета от автора 31 марта 1904 г.“

Бывший Самарский Пустынно-Николаевский монастырь // Сб. Харьк. ист.-филол. о-ва. - 1905. - Т. 16.

Искусство и археология: Критика и библиография. - Санкт-Петербург: [Тип. Имп. Академии наук], 1905. - 55 с.

НБУ ім. В.І.Вернадського: С1 3/69. Інскрипт: „Библиотеке Киевской Духовной Академии автор“.

Материалы к изучению церковных древностей Украйны: Церкви города Харькова. - Х.: [„Печатное дело“], 1905.-64 е.: 48 іл.

ВРК ЦНБ ХНУ: 902.06 (47714)09

Окрема відбитка з: Сборник Харьковского историко-филологического общества. - 1905. - Т. 16: Труды Харьковской комиссии по устройству XIII археологического съезда в г. Екатеринославе. - С. 673-736.

НБУ ім. В.І.Вернадського: ВИ15139.

Преподавание искусств в императорском Харьковском университете: К истории Императорского Харьковского университета (1805-1905) // Записки Императорского Харьковского университета, 1904. - 1905. - Кн. 4. - С.81-115.

Про катедру теорії та історії мистецтв: С. 81-82.

Окрема відбитка: Х.: [Тип. и литогр. М.Зильберберг и С-вья], 1905. - 35 с.

Памяти профессора Александра Ивановича Кир- пичникова: Сборник статей, некрологов, воспоминаний, изданный Историко-филологическим обществом при Императорском Харьковском университете // Сборник Харьковского историко-филологического общества. - Х., 1905. - Т. 14. - С. 59-80.

Окрема відбитка: Профессор Александр Иванович Кирпичников: Обзор трудов его по истории и археологии искусства. - Х.: [Тип. „Печатное дело“], 1905. - 22 с.

НБУ ім. В.І.Вернадського: В 029832. Інскрипт: „Глубокоуважаемому Владимиру Степановичу Иконникову на добрую память“.

Ассизи (Письмо из Италии). - Х.: [Тип. „Печатное дело“], 1906.-5 с.

ВРКЦНБ ХНУ: 118152.

Проф. Д.И.Багалей: К 25-летней годовщине его уче- но-педагогической деятельности. - Х., 1906. — 30 с.
НБУ ім. В.І.Вернадського: B083504; B42277.

Профессор Николай Феодорович Сумцов: К тридцатилетней годовщине его учено-педагогической деятельности. - Х.: [Тип. „Печатное дело“], 1906. - 32 с.

НБУ ім. В.І.Вернадського: В 0302180. Комп. 7: Колекція Б.Грінченка.

Передрук: Почетъ: Издан в честь проф. Н.Ф.Сумцова // Сб. Харьк. ист.-филол. о-ва. - Х., 1909. - Т. 18.

XIII-й археологический съезд в г. Екатеринославе: Обзор его трудов // Журнал Министерства народного просвещения. - 1906. - № 4. - С. 30-49.

Окрема відбитка: Санкт-Петербург: [Сенатская тип.], 1906. - 22 с.

Искусство и археология: Библиография. — Санкт-Петербург: [Тип. Имп. Академии наук], 1907. - 19 с.

Памяти научных деятелей в области истории искусств. - Санкт-Петербург: [Тип. Имп. Академии наук], 1907. - 9 с.

Про А.Ріглю, Г.Гревена, В.Стасова.

ВРК ЦНБ ХНУ: 470737. *Інскрипт*: „Библиотеке Харьковского университета автор“.

Памяти профессора И.В.Помяловского († 28-го сентября 1906 г.) // Зап. Харьк. ун-та. - 1907. - № 1. - Отд. 3. - С.49-56.

Окрема відбитка: Х.: [Тип. и лит. М.Зильберберг и С-вья], 1908. - 8 с.

ЦНБ ХНУ: 462820. *Інскрипт*: библиотеке императорского Харьковского университета автор“.

Христианская топография Козьмы Индикоплова по греческим и русским спискам. Исследование профессора харьковского университета Е.К.Редина. Под ред. Д.В.Айналова. - Москва: [Тип. Г.Лиснера и Д.Собко], 1916. - Ч. 1. - XVI, 366 е.: XXVIII табл.

ВРК ЦНБ ХНУ: 74 / Р-331 -ХТ. 1

ІР НБУ ім.В.І. Вернадського: Р 750.56.

Статті, замітки та рецензії в збірниках і часописах

Выставка VIII-го археологического съезда в Москве: В 1890 г. // Вестник изящных искусств, издаваемый при Императорской Академии художеств под ред. А.И.Сомова. - Санкт-Петербург, 1890. - Т.8. - Вып. 3.-С. 211-224.

Мозаики и фрески Киево-Софийского собора // Вестник изящных искусств, издаваемый при императорской Академии художеств под ред. А.И.Сомова. - Санкт-Петербург, 1890. - Т.8. - Вып. 3. - С. 569-585.

Співавтор Д.Айналов.

[Огляд часописів:] Buletino, di Archeologia cristiana del commendatore Giovanni Batista de Rossi. Serie Quinta. Anno III, № 1, 2. Roma. 1892 // Археологические известия и заметки. - 1893. - № 6. - С.223.

Древнехристианская пиксида Болонского музея // Археологические известия и заметки. - 1893. - № 7-8.- С. 239-250.

Материалы для византийской и древнерусской иконографии // Археологические известия и заметки. - 1893,- №11.-С. 437-443.

Материалы для византийской и древнехристианской русской иконографии: 1. София - премудрость Божия. II. Легенда о смерти Каина. III. Притча о сладости мира сего // Археологические известия и заметки. - 1893.- №7-8, 12.

Один из типов Христа в мозаиках церкви св. Констанцы в Риме // Археологические известия и заметки.- 1893. - № 7-8. - С.250-254.

Стаття не підписана.

Пластинка от кресла епископа Максимиана в Равенне, из собрания графа Григ. Серг. Строганова // Записки Императорского Харьковского университета, 1893. - 1893. - Кн. 3. - С. 249-255, іл.

[Рец. на кн.:] Сочинение С.А.Усова. Том II. Статьи по археологии. Под ред. Проф. В.Ключевского. Москва. 1892 // Записки Императорского Харьковского университета, 1893. - 1893. - Кн. 3. - С. 25-29.

Відбитка: Х., 1893.

- [Огляд часописів:] Buletino, di Archeologia cristiana del commendatore Giovanni Batista de Rossi. Serie Quinta. Anno III, №1, 2. Roma. 1892 // Археологические известия и заметки. - 1893. - № 6. - С.223.
- [Огляд часописів:] Revue de l'art chrétien, publiée sous la direction d'un comité d'artistes et d'archéologues // Археологические известия и заметки. - 1893. - № 6. - С.223-224.
- [Огляд часописів:] Gazette archéologique. 15e Année. №№ 5-6 - 1889. Römische Quartal schrift für christliche alterthumskunde und für Kirchengeschichte. Siebenter Jahrgang. I—II Heft. Rom, 1893 // Археологические известия и заметки. - 1893. - № 6. - С.219-222.
- Заметки по христианской иконографии // Записки императорского Харьковского университета, 1894. - 1894.-Кн. 1-2. - С.131-135.
- Памяти Джованни Баттиста де Росси, основателя христианской археологии. - X., 1894.
НБУ ім. В.І. Вернадського: ВХХХІХ 10/640.
- Пластинка из слоновой кости с изображением поклонения волхвов, из собрания графа Г.С.Строганова, в Риме // Археологические известия и заметки. - 1894. - № 5. - С. 152-155.
- [Рец. на кн.:] Н.П.Собко. Словарь русских художников, живописцев, зодчих, рисовальщиков, граверов, литографов, медальеров, мозаичистов, иконописцев, литейщиков, чеканщиков, сканщиков и проч. с древнейших времен до наших дней (XI-XIX вв.) Т.1, СПб. 1893 // Записки императорского Харьковского университета, 1894. - 1894. - Кн. 4. - С. 29-31. \
- [Огляд часописів:] Bulletino di archeologia cristiana del Commendatore G.B. de Rossi, Serie V, anno IV, № 1-2. Roma, 1894 // Археологические известия и заметки. — 1894. - № 6-7. - С.235-237.
Є.Редін вітає вихід у світ часопису „*отца современной христианской археологии*”.
- [Огляд часописів:] Melanges d'archeologie et d'histoire, XIV annee, Fascicule 1-11 // Археологические известия и заметки. - 1894. - № 6-7. - С.237.
- [Рец. на кн.:] Византийские эмали. Собрание А.В.Звенигородского. История и памятники византийских эмалей. Соч. Н.Кондакова. СПб. 1892 // Византийский временник. - 1895. - Т. 2. - Вып. 1-2. - С. 222-233.
- Половая мозаика церкви св. Евангелиста в Равенне // Византийский временник. - 1895. - Т.2. - Вып. 3. - С. 327-339.
- Сирийские рукописи с миниатюрами Парижской национальной библиотеки и Британского музея // Археологические известия и заметки. - 1895. - № 11.— С.353-361.
- Триклинный базилика Урса в Равенне // Византийский временник. - 1895. - Т.2. - Вып. 4. - С. 512-520.
- [Рец. на кн.:] Д.В.Айналов. Мозаики IV и V веков. Исследование в области иконографии и стиля древне-христианского искусства. СПб., 1895 // Археологические известия и заметки. - 1895. - № 11. - С.339-345.
Дослідження Д.В.Айналова - магістерська дисертація, яку він успішно захистив 1 жовтня (ст. ст.) у Санкт-Петербурзькому університеті.
- Известия Русского археологического института в Константинополе. 1. Одесса. 1896 г. // Византийский временник. - 1897. - Т.4. - Вып. 1-2. - С.227-232.
- Труды по истории и археологии христианского искусства [А.И.Кирпичникова] // Записки Императорского Харьковского университета, 1897. - 1897. - Кн. 1,-С. 134-140.
Стаття Є.Редіна - додаток до статті Л.Шепелевича „Кафедра истории всеобщей литературы в Харьковском университете”.
- [Рец. на кн.:] Emile Molinier. Histoire generale des arts appliquéés a l'industrie. Les ivoires. Paris // Византийский временник. - 1897. - Т. 4. - Вып. 1 - 2. - С.208-218.
- Харьков // Искусство и художественная промышленность. - 1898. - № 1-2. - С. 127-131.
- Мозаика купола св. Софии Солунской: К вопросу о времени ее // Византийский временник. - 1899. - Вып. 3. - С. 370-379.

Рец.: Wulff O. G. Redin. Das Kuppelmosaik der Agia Sophia von Saloniki (Zur Frage seiner Entstehung) // Repertorium für Kunstwissenschaft. - 1900. - Band XXIII. - Heft 1. - S. 337-341.

Образ смерти: К истории изображения смерти в древних памятниках искусства // Искусство и художественная промышленность. - 1899. - № 6. - С. 469-475.

Феодор Иванович Буслаев: Обзор трудов его по истории и археологии искусства // Сборник Харьковского историко-филологического общества. - 1899. - Т. 11. - С. 25-39.

Окрема відбитка: Х.: [Тип. Губ. правл.], 1898.

Промова С.Редіна, присвячена пам'яті Ф.І.Буслаєва, виголошена 31 жовтня 1897 року на засіданні Харківського історико-філологічного товариства.

[Рец. на кн.:] Franz Xavier, Geschichte der christlichen Kunst. Freiburg im Breisgau, 1896-1897. Die hellenistisch-römische Kunst der alten Christen. Die byzantinische Kunst. Die Kunst des Mittelalters, der Renaissance und der Neuzeit // Византийский временник. - 1899 - Т.6. - Вып. 1-2. - С. 185-203.

Заметки о памятниках Равенны // Византийский временник. - 1900. - Т.7. - Вып. 1-2. - С. 36-42.

Памяти профессора Э.Добберта // Византийский временник. - 1900. - Т.7. - Вып. 1-2. - С. 307-314.

[Рец. на кн.:] Д.В.Айналов. Эллинистические основы византийского искусства. Исследования в области истории ранневизантийского искусства. Спб., 1900 // Византийский временник. - 1900. - Т.7. - Вып. 4. - С. 706-717.

[Рец. на кн.:] Gabriel Millet. Le monastère de Daphni. Histoire, architecture, mosaïques. Monuments de l'art Byzantin. Paris // Журнал Министерства народного просвещения. - 1901. - Апрель. - № 334. - С.478-486.

Историко-филологическое общество при Императорском Харьковском университете (1877-1902) // Мирный труд. - 1902. - № 2. - С. 221-230.

История искусства и русские художественные древности // Мирный труд. - 1902. - № 3. - С. 113-126.

Италия: Из писем к друзьям любителя искусств: I. Венеция // Мирный труд. - 1902. - № 1. - С. 1-18.
Стаття не підписана.

Италия: Из писем к друзьям любителя искусств: I. Венеция (продолжение) // Мирный труд. - 1902. - № 2. - С. 109-133.

Стаття не підписана.

Италия: Из писем к друзьям любителя искусств: III. Верона // Мирный труд. - 1902. - № 3. - С. 85-101.
Стаття підписана: Е.Кузьмич.

Италия: Из писем к друзьям любителя искусств: II. Падуя // Мирный труд. - 1902. - № 3. - С. 104-112.
Стаття підписана: Е.Кузьмич.

Италия: Из писем к друзьям любителя искусств: III. Верона; IV Феррара // Мирный труд. - 1902. - № 4. - С. 85-101.

Стаття підписана: Е.Кузьмич.

Италия: Из писем к друзьям любителя искусств: V. Равенна // Мирный труд. - 1902. - № 5. - С. 104-117.
Стаття підписана: Е.Кузьмич.

[Огляд часописів і часописних статей з питань мистецтва та археології] // Мирный труд. - 1902. - № 2. - С. 217-220.

[Огляд часопису „Мир искусства“] // Мирный труд.
- 1902. - № 3. - С. 184, 185.

Памяти Ф.К.Крауса // Мирный труд. - 1902. - № 2. - С. 231-235.

[Рец. на кн.:] М. и В.Успенские. Заметки о древнерусском иконописании. Известные иконописцы и их произведения. Св.Алиппий и Андрей Рублев. Спб., 1891 // Мирный труд. - 1902. - № 1. - С. 112-116.

- [Рец. на кн.:] Н.П.Кондаков. Памятники христианского искусства на Афоне. Изд-е Имп. АН. СПб., 1902 // Журнал Министерства народного просвещения. - 1902. - № 142. - С. 216-229.
- [Рец. на кн.:] Н.П.Кондаков. Современное положение русской народной иконописи (памятники древней письменности и искусства). СПб., 1901 // Мирный труд. - 1902. - № 1. - С.133-135.
- [Рец. на кн.:] А.Титов. Финифтяники в городе Ростове Ярославской губернии (с предисловием Н.П.Кондакова. Памятники древней письменности и искусства). СПб., 1901 // Мирный труд. - 1902. - № 1. - С.131-133.
- Деятельность ученых обществ: 1. Императорское Общество любителей древней письменности в 1899 - 1900 году // Мирный труд. - 1902. - № 1. - С. 103, 104.
- Доклады по византиноведению, сообщенные на заседаниях XII археологического съезда в г. Харькове (15-27 августа 1902 г.) // Византийский временник. - 1902. - Т.9. - Вып. 3-4. - С. 621-635.
- [Рец. на кн.:] Н.V. Sauerland und A.Haseloff. Der Psalter Erzbischof Egberts von Trier, codex Gertrudianus in Cividale // Византийский временник. - 1902 — Т. 9. — Вып. 1 -2.-С. 198-216.
- [Рец. на кн.:] Sauerland und A.Haseloff. Der Psalter Erzbischof Egberts von Trier, codex Gertrudianus in Cividale. Trier, 1901 // Мирный труд. - 1902. - №1. - С.135-136.
- [Рец. на кн.:] Dalton O.M. Catalogue of early christian antiquities and objects from the christian East in the Departaments of British and Mediaeval Antiquities and Etnography of the British Museum, London, 1901, 186 s. // Византийский временник. - 1903. - Т. 10. - № 3—4. - С. 1-3.
- [Рец. на кн.:] Swarzenski G. Die Regensburger Buchmalerei des X und XI Jahrhunderts. Studien zur Geschicht der deutschen Malerei des frühen Mittelalters. - Leipzig, K.W. Heirseemann, 1901. - 228 с. // Византийский временник. - 1903. - Т.10. - Вып.3¹. - С.3-8.
- [Рец. на кн.:] Georg Swarzenski. Die Regensburger Auchmalerei des X und XI Jahrhunderts. Studien zur Geschichte der deutschen Malerei des frühen Mittelalters. - Leipzig, K.W. Heirseemann, 1901 // Византийский временник. - 1903. - Т.10. - Вып.3-4. - С.538-542.
- Голгофский крест в лицевых рукописях сочинения Козьмы Индикоплова // Византийский временник.- 1904.- Т.П. - Вып. 3-4. - С. 511-573.
- Искусство и археология // Византийский временник. - 1904. - Т.Н. - Вып. 3¹. - С. 689-743.
Співавтор Д.Айналов.
- [Рец. на кн.:] Н.П.Кондаков. Археологическое путешествие по Сирии и Палестине. Изд-е имп. АН. Спб. 1904 // Византийский временник. - 1904. - Т.Н. - Вып 3-4. - С. 698-704.
- Введение к статье В.Машукова „Материалы длх изучения церковной старины Украины" // Сборник Харьковского историко-филологического общества.- 1904.- Т. 16: Труды Харьковской комиссии по устройству XII археологического съезда в г. Екатеринославе -С. 612-613.
- Графиня П.С.Уварова: К двадцатилетию ее председательства в Императорском Московском археологическом обществе // Сборник Харьковского историко- филологического общества. - 1905. - Т. 16: Труды Харьковской комиссии по устройству XIII археологического съезда в г. Екатеринославе. - С. 1-8.
- Памяти отца Василия Спесивцева // Сборник Харьковского историко-филологического общества. - 1905. - Т. 16: Труды Харьковской комиссии по устройству XIII археологического съезда в г. Екатеринославе -С. 605-611.
- Профессор Н.И. Петров: (По поводу исполнившегося тридцатилетия его ученой деятельности) // Археологическая летопись Южной России, 1904. - К.. 1905.-С. 125-127.
- [Рец. на кн.:] I.Corrado Ricci. Ravenna e i lavori dalla Sovraintendenza dei monumenti nel 1898. Bergamo. 2. Corrado Ricci. Ravenna. 1902. 3. Walter Goetz. Ravenna. Leipzig, 1901. 4. Charles Diehl. Ravenne. Paris, 1903. 5. J.C. Broussole. Catalogues iconographiques pour servir a l'illustration de la vie de Jésus. Les mosaïques de Sant'Apollinare Nuovo à Ravenne. 6. Dr. phil. Prediger Julius Kurt. Die Mosaiken der christlichen Ara. Erster Teil. Die Wandmosaiken von Ravenna. Leipzig - Berlin. S-A.// Византийский временник. - 1904. - Т.П. - Вып.3-4. - С.705-721.

Смерть и погребение проф. А.И.Кирпичникова // Сборник Харьковского историко-филологического общества. - X., 1905. - Т. 14. - С. 5-9.

Ученая деятельность Историко-филологического общества при Императорском Харьковском университете за первые двадцать пять лет его существования (1877-1902) // Сборник Харьковского историко-филологического общества. - X., 1905. - Т. 14. - С. 29¹¹.

Алоа Ригль (некролог) // Византийский временник. - 1906. - Т.13. - Вып. 1. - С. 496 - 497.

Искусство и археология // Византийский временник. - 1906. - Т. 12. - Вып. 1-4. - С. 357 - 380; Т.13. - Вып. 1.-С. 589- 633.

Памяти Гревена // Византийский временник. - 1906. -Т.13.-Вып. 1.-С. 498-501.

Памяти М.С.Дринова (+ 28 февраля 1906 г.) // Исторический вестник. - 1906. - Т. 104. - С. 962-970.

Памяти В.В.Стасова // Византийский временник. - 1906. - Т.13. - Вып. 1. - С. 501 - 504.

Портрет Козьмы Индикоплова в русских лицевых списках его сочинений // Византийский временник. - 1906.-Т.12,-Вып. 1¹.-С. 112-131.

Страны света и народы по Эфору в лицевых списках сочинения Козьмы Индикоплова // Византийский временник. - 1906. - Т.13. - Вып. 1. - С. 352-363.

Исторические памятники города Адули (в Африке) в лицевых рукописях сочинения Козьмы Индикоплова // Сборник историко-филологического общества, состоящего при Имп. Харьковском университете: Почеть. Сборник статей по славяноведению, посвященных профессору Марину Степановичу Дринову его учениками и почитателями. -X., 1908.-Т. 15. -С. 101-110.

Памяти М.С.Дринова (1¹ 28 февр. 1906 г.) // Сборник Историко-филологического общества, состоящего при Имп. Харьковском университете: Почеть. Сборник статей по славяноведению, посвященных профессору Марину Степановичу Дринову его учениками и почитателями. - X., 1908. - Т. 15. - С. 75-83.

Учителя „приятных искусств" // Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805-1905): I. История факультета. II. Биографический словарь профессоров и преподавателей / Под ред. М.Г.Халанского и Д.И.Багалея. - X., 1908. - С. 369-370.

Учителя музыки // Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805-1905): I. История факультета. II. Биографический словарь профессоров и преподавателей / Под ред. М.Г.Халанского и Д.И.Багалея. - X., 1908.-С. 375-380.

Учителя рисования // Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805-1905): I. История факультета. II. Биографический словарь профессоров и преподавателей / Под ред. М.Г.Халанского и Д.И.Багалея. - X., 1908. - С. 371-374.

Икона „Недреманное око" // Почеть: Сборник Историко-филологического общества: Издан в честь проф. Н.Ф.Сумцова. - X., 1909. - Т. 18. - С. 193-197.

Письма В.В.Стасова к Н.Л.Шабельской // Почеть: Сборник Историко-филологического общества: Издан в честь проф. Н.Ф.Сумцова. - X., 1909. - Т. 18. - С. 198-213.

Историко-филологическое общество (1877-1905) // Ученые общества и учебно-вспомогательные учреждения Харьковского университета (1805-1905) / Под ред. проф. Д.И.Багалея и проф. И.П.Осипова. - X., 1911. - С. 90-106.

Сборник статей, материалов и документов, посвященных 140-летию со дня рождения Е.К.Редина. - X.: Райдер, 2003. - 96 с.

Наукове редагування

Указатель произведений, хранящихся в Музее изящных искусств при имп. Харьковском университете. - X., 1870-1883. - Ч. 1-3.

Собко Н.П. Словарь русских художников. - Санкт- Петербург, 1893-1899. - Т. 1-3.

Альбом выставки XII археологического съезда в г. Харькове / Под ред. проф. Е.Редина. - Москва: [Типо-литография Н.И.Гросман и Г.А.Венделъштейн], 1903. - 25 е., 167 табл.

Видання за редакцією і пояснювальним текстом Є.Редіна.

Бібліотека Сумського обласного краєзнавчого музею: інв. № 2260.

Сборник Харьковского историко-филологического общества. - X., 1902. - Т. 13: Труды Харьковского предварительного комитета по устройству XII археологического съезда / Изданы под ред. проф. Е.К.Редина. - 235 с.

Сборник Харьковского историко-филологического общества. - X., 1905. - Т. 16: Труды Харьковской комиссии по устройству XIII археологического съезда в г. Екатеринославе. - 791 с.

Публікації про життя і творчість

Багалея Д.И. Опыт истории Харьковского университета: (По неизданным материалам). - X., 1893-1898. -Т. 1.-С. 442.

Нетушил И. Отчет о диспуте В.Н.Мочульского // Записки Императорского Харьковского университета, 1894. - X., 1894. - Кн. 1. - С. 130.

„В заключение диспута сделал несколько замечаний при- ват-доцент по истории искусств Е.К.Редин, указавший на взаимодействие литературы и искусства, как на явление, подтверждаемое многими примерами, и на важность пользования методом — обращения при объяснении памятников первой к памятникам второго и наоборот“.

Харьковский календарь на 1894 год. - X., 1894. - С. 67.

Згадується Є.К.Редін та його адреса: „Старо-Москов- скаяул., д. №3“.

Археологические известия и заметки. - 1895. - № 6. -С. 168.

„20-го марта 1895 г. состоялось заседание классического отделения императорского русского археологического общества [...] а также прочтено сообщение Е.К.Редина „О мозаике пола в церкви евангелиста Иоанна в Равенне“.

Харьковский календарь на 1897 год. - [X., 1896]. - С. 45, 60.

Згадується Є.К.Редін та його адреса: „Старо-Мос- ковская, д. №3“ та місце його роботи: „Женская гимназия Д.Д.Оболенской“.

Византийский временник. - 1897. - Т.4. - Вып. 1-2. -С. 310.

„Диспуты на степень магистра. В течение сего 1897 г. в С.- Петербургском университете состоялись нижеследующие диспуты на степень магистра: 19 января. Е.К.Редин на сочинение „Мозаики равеннских церквей“.

Диспут Е.К.Редина // Исторический вестник. - 1897. - Т. 67. - Март. - С. 1155, 1156.

„19 января в одной из аудиторий С.-Петербургского университета происходил диспут под председательством декана историко-филологического факультета И.В.Помяловского. Приват-доцент Харьковского университета Е.К.Редин защищал диссертацию под заглавием „Мозаики равеннских церквей“, представленную им для получения степени магистра истории и теории искусств [...] Диспутант признан достойным степени магистра теории и истории искусств“.

Айналов Д. Часть Равеннского диптиха в собрании графа Крауфорда: Посвящается Ивану Васильевичу Помяловскому по случаю 30-летия его ученой деятельности // Византийский временник. - 1898. - Т.5. - Вып. 1-2.-С. 171, 175, 176.

Згадуються праці Є.Редіна з візантиністики.

Н.С-въ. Редин Е.К. // Энциклопедический словарь / Ф.А.Брокгауз, И.А. Ефрон. - Санкт-Петербург, 1899. - Т.27. - С. 466.

Автор статті - М.Сумцов.

Византийский временник. - 1899. - Т.6. - Вып. 1-2. -С. 311,312.

„Профессор Е.К.Редин прочел доклад „О времени мозаик купола св. Софии Солунской“.

Вульф О. Архитектура и мозаики в Никее // Византийский временник. - 1900. - Т. 7. - Вып. 3. - С. 378, 379, 396, 405-409, 412, 415.

История Императорского Русского археологического общества за первое пятидесятилетие его существования (1846-1896) / Сост. д.ч. Н.И.Веселовский. - Санкт-Петербург, 1900. - С. 451.

Згадується Є.К.Редін - магістрант Санкт-Петербурзького університету, член-співробітник з 13 квітня 1890 року.

К археологическому съезду в Харькове // Киевская старина. - 1900. - Т.69. - С. 118-123.

„20-го марта состоялось заседание членов организованной советом Харьковского университета комиссии для подготовительных работ по устройству съезда. Ректором университета было сделано предложение об избрании председателя, секретаря и казначея комиссии. По произведенной баллотировке председателем избран проф. Д.И.Багалей, а секретарем проф. Е.К.Редин" (С. 119).

Харьковский университетский сборник: В память А.С.Пушкина (1799-1899). - Х., 1900. - С. 2-4.

„Профессор Е.К.Редин по поручению Совета Императорского Харьковского университета и состоящего при университете Историко-филологического общества, возложил серебряный венок на могилу поэта в Святогорском монастыре и в присутствии многочисленного собрания сказал следующую речь..."

Обозрение преподавания предметов, распределение лекций и практических занятий в Императорском Харьковском университете на 1900-1901 академический] год. -Х., 1901. - С. 17, 18.

Згадуються курси, які читає приват-доцент Є.К.Редін у Харківському університеті (Музеї красних мистецтв університету) - історія давнього мистецтва, історія християнського мистецтва.

Проект обозрения преподавания предметов и распределения лекций и практических занятий по историко-филологическому факультету Императорского Харьковского университета на 1903-1904 академический год. - Х., [1903]. - С. 15.

Згадуються курси, які читає екстраординарний професор Є.К.Редін у Харківському університеті - історія давнього мистецтва, історія візантійського мистецтва.

Харьковский календарь на 1904 год. - Х., [1903]. - С. 52, 74, 90, 100, 115.

Згадується Є.К.Редін та його адреса: *„Дворянская, 10".*

Харьковский календарь на 1905 год. - Х., 1904. - С.63, 86, 107, 109.

Згадується Є.К.Редін та його адреса: *„Мало-Гончаров- ская ул. 30".*

100-летие Харьковского университета (1805-1905): Альбом / Сост. А.М.Иваницкий. - [Х., 1905]. - С. 12.

Вміщено портрет Є.К.Редіна.

Адресная и справочная книга на 1906/7 гг. „Весь Харьков". -Х., 1906.-С. 173,211,212, 305.

Згадується Є.К.Редін та його адреса: *„ул.Мало- Гончаровка, 30".*

Краткий очерк истории Харьковского университета за первые сто лет его существования (1805-1905), составленный профессорами Д.И.Багалеем, Н.Ф.Сум- цовым и В.П.Бузескулом. - Х., 1906. - С. 216, 268, 278, 299,317, 322, 326, 328, 329.

Айналов Д. Памяти Е.К.Редина (некролог) // Журнал Министерства народного просвещения. - 1908. - № 18.-С. 18-24.

Е.К. Редин: Некролог // Правит, вестник. - 1908. - №97.

М., Н. Некрологи. I. Егор Кузьмич Редин // Старые годы. - Санкт-Петербург, 1908. - Май. - С. 293.

Редин Егор Кузьмич // Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805-1905): I. История факультета. II. Биографический словарь профессоров и преподавателей / Под ред. М.Г.Халанского и Д.И.Багалей.-Х., 1908.-С. 307-311.

Вміщено біографію (С. 307), список наукових праць Є.Редіна (С. 308-311) та його портрет (табл.12).

Сумцов Н. Проф. Е.К.Редин // Южный край. - Х., 1908. - 29 апр.-№9372.

Харьковский календарь на 1908 г. - Х., 1908. - С. 91,94.

Жебелев С. Памяти Егора Кузьмича Редина: (Доложено в заседании Классического отделения Императорского Русского археологического общества 10 ноября 1908 года). - Санкт-Петербург, 1909. - 8 с.

Памяти профессора Егора Кузьмича Редина: Некрологи и речи. - Х., 1909. - 27 с.

Харківський університет. Інскрипт: „В дар Харьковскому университету от племянницы проф. Егора Кузьмича Редина - Ноэми Юльевны Гольдингер 10/X 1989”.

Передрук: Сб. Ист.-филол. о-ва при Харьк. ун-те. - 1913.-Т. 19.

НБУ ім. В.І.Вернадського: B227927.

Сумцов Н.Ф. Человек золотого сердца: Профессор Егор Кузьмич Редин. - Х., 1909. - 63 с.

Додаток: Листи Є.Редіна до М.Сумцова (С. 19-63).

Белецкий А. Е.К.Редин как историк византийского искусства. - Х., 1910. - 27 с.

Промова на публічному засіданні Харківського історико- філологічного товариства 12 квітня 1909 року.

ВРК ЦНБ ХНУ: 75099. Інскрипт: „В Харьковскую общественную библиотеку автор”.

Жебелев С. Памяти Е.К.Редина // Записки Классического отделения Имп. Русского археологического общества. - 1910. - Т.6. - С. 9-13.

Труды Четырнадцатого археологического съезда в Чернигове / Под ред. графини Уваровой. - Москва, 1911.-С. 57.

„Проф. Айналов Д.В. посвятил свою речь воспоминаниям о Е.К.Редине [...] докладчик характеризовал Егора Кузьмича как одного из наиболее видных представителей Буслаево- Кондаковской школы, применявший историко-сравнительный метод западной науки к изучению русских древностей и русского искусства”.

Черноволот Н.И. Музей изящных искусств и древностей имп. Харьковского университета // Записки имп. Харьковского университета. - 1907. - Кн. 2; 1909. - Кн. 4; 1910.-Кн. 1-2, 4.

Окрема відбитка: Х., 1911.

Багалец Д.И., Миллер Д.П. История города Харькова за 250 лет его существования: (с 1655-го по 1905-й год). - Х., 1912. - Т. 2. - С. 790, 835, 840, 841, 851.

Памяти профессора Егора Кузьмича Редина († 27 апреля 1908 г.) // Сборник Харьковского историко-филологического общества. -Х., 1913. - Т. 19.

Из змісту: Айналов Д. Памяти Е.К.Редина (некролог). - С. 1-6; Сумцов Н.Ф. Детские пьесы проф. Е.К.Редина. - С. 318-320. Те саме: Южный край. - Х., 1912. - №10826; Сумцов Н.Ф. Діячі українського фольклора. Малюнки з життя українського народного слова. - С. 93-129. Сумцов Н.Ф. Человек золотого сердца: Проф. Егор Кузьмич Редин. - С. 12-29; Трефилев Е. Памяти проф. Е.К.Редина. - С. 5-7. Те саме: Утро. - 1908. - 29 квіт. - № 426; Успенский А.И. Памяти Е.К.Редина. - С. 9-12; Шепелевич Л. Памяти проф. Е.К.Редина. - С. 4-5.

НБУ ім.В.І.Вернадського: B0128021.

Имп. Московское археологическое общество в первое пятидесятилетие его существования, 1864—1914 гг. -Москва, 1915.-Т. 2.-С. 310-311.

Систематический указатель к запискам Харьковского университета за 1874—1919 гг. - Х.: Изд-во ХГУ, 1953. - С. 27, 35, 39, 44, 47, 55.

Комаренко Н.В. Радянський історик М.Є.Редін // Український історичний журнал. - 1970. - № 2. - С. 96-101.

Редін Єгор // Енциклопедія українознавства. - [Париж; Нью-Йорк, 1973]. - Т. II/7. - Ствп. 2498.

Перевидання: Львів, 1998. - Т. 7. - С. 2498.

Редін С.К. // Словник художників України. - К., 1973.-С. 193.

Радкова Є. Вчений, громадянин // Вечірній Харків. - 1981.-30 черв.

Кызласова И.Л. История изучения византийского и древнерусского искусства в России: Ф.И.Буслаев, Н.П.Кондаков: методы, идеи, теории. - Москва, 1985. - С. 8, 9, 15, 16, 81, 86, 87, 157, 158.

Вздорнов Г.И. История открытия и изучения русской средневековой живописи: XIX век. - Москва, 1986. - С. 267-273.

„Труды Е.К.Редина, за единичними исключениями, предназначены не для чтения, а изучения, где специалист найдет немало обстоятельно истолкованных иконографических подробностей, но будет безуспешно искать развернутой стилистической характеристики предмета или синтезирующего заключения” (С. 273).

- Мацулевич Л.А. Памяти Д.В. Айналова: Роль византиноведения в деятельности Н.П.Кондакова и Д.В.Айналова // Советское искусствознание'21. - Москва. 1986.-С. 338-351.
- „Она (книга про Софію Київську. - С.П.) была написана совместно с другим учеником Кондакова - Е.К.Рединым, близким другом Айналова, с которым, по выражению Айналова, они „24 года шли рядом" (С. 343).
- Побожій С. З плеяди фундаторів: До 125-річчя від дня народження С.К.Редіна І І Образотворче мистецтво. - 1988. - № 2. - С. 30, 31, фото.
- Е.К.Редин (1863-1908): Библиография / Сост. С.И.Побожий. - Сумы, 1988. - 1 арк. склад, у 6 с.: фото.
- Побожій С. Відроджене ім'я // Червоний промінь. - Суми, 1988. - 24 груд. - № 156 (3816). - С. 3.
- Побожий С.И. Е.К.Редин // Искусство. -1989. - № 11.- С. 62-64, іл.
- Побожий С.И. XII археологический съезд в Харькове (1902) в его отношении к изучению вопросов археологии и искусства Слобожанщины // Проблемы археологии Сумщины: Тезисы докладов областной научно-практической конференции. - Сумы, 1989. - С. 24, 25.
- Кононенко І. Син селянина Курської губернії // Вечірній Харків. - 1989. - 2 лист. - № 253(6253). - С. 4, фото.
- Побожий С.И. Е.К.Редин // Летопись. - Курск, 1989.- Вып. 3. - С.6.
- Редін Єгор Кузьмич // Митці України: Енциклопедичний довідник / Упоряд.: М.Г.Лабінський, В.С.Мурза; За ред. А.В.Кудрицького. - К., 1992. - С. 490, 491.
- Побожій С. Харківська університетська школа мистецтвознавства: історія, напрями, проблеми // Українське мистецтвознавство: Міжвідомчий збірник наукових праць. - К., 1993. - С. 70-85, фото.
- Юрченко О. Редін Єгор Кузьмич - фундатор українського мистецтвознавства та бібліографії мистецтва // Наукова конференція „Художнє життя Харкова першої третини ХХ століття": Тези доповідей та повідомлень. - Х., 1993. - С. 67.
- Побожій С.І. Питання атрибуції пам'яток візантійського мистецтва V-VI ст. у працях Є.Редіна // Наукова конференція „Художнє життя України першої третини ХХ століття": Тези доповідей та повідомлень. - Х., 1995. - С. 42-43.
- Білокінь С.І. Редін Є.К. // Мистецтво України: Біографічний довідник / Упоряд. А.В.Кудрицький, М.Г.Лабінський. - К., 1997. - С. 504.
- Побожій С. Про викладання історії мистецтва у Харківському університеті (1805-1920 рр.) // Українська академія мистецтва: Дослідницькі та науково- методичні праці. - К., 1997. - Вип. 4. - С. 101-106, фото.
- Побожій С.І. Редін Єгор Кузьмич // Енциклопедія Сумщини (матеріали). - Суми, 1999. - Вип. III: Діячі науки / За ред. В.Б.Звагельського. - С. 70.
- Четверті Сумцовські читання: Матеріали наукової конференції, присвяченої 135-річчю з дня народження Є.К.Редіна. - Х., 1999.
- Зміст: Побожій С.І. Є.Редін як засновник харківської університетської школи мистецтвознавства. - С. 6-8; Судьба епистолярного насліддя Е.К.Редина. - С. 27-31; Павлова О.Г. Освітня діяльність Є.К.Редіна у Харкові (1893-1908). - С. 9-12; Филиппенко Р.И. Е.К.Редин - историк древнехристианского и византийского искусства. - С. 12-13; Скирда В.В. Професор Є.К.Редін як археолог. - С. 13-15; Сосновська Т.О. Церковні старожитності в науковій діяльності Є.К.Редіна. - С. 16-18; Ярошик В.О. Є.К.Редін - бібліограф. - С. 18-20; Евтушенко А.В. Е.К.Редин и библиотека Харьковского университета. - С. 20-23; Тараманова К.Д. До портрета Єгора Кузьмича Редіна - вченого, громадського діяча, просвітителя: (За матеріалами, що зберігаються у ХДНБ ім. В.Г.Короленка). - С. 23-25; Бахтіна С.А. Матеріали до вивчення історії пам'яток церковної старовини з виставки XII археологічного з'їзду міста Харкова. - С. 25-27; Куделко С.М., Посохов С.И. Дар Харьковскому университету. - С. 31-32; Рибальченко Л.Л. „Дело сдать в архив" [Про сина Є.Редіна - історика М.С.Редіна]. - С. 32-38.
- Філіппенко Р. Суспільна діяльність Є.К.Редіна // Сборник тезисов и докладов международной конференции „Усадьбы Харьковской губернии: сохранение и перспектива использования". - Х.: Райдер, 2003. - С.3,4.

Архівні документи

Лист Є.К.Редіна В.Г.Дружиніну від 4 лютого 1898 р. // Російський державний архів літератури і мистецтва (Москва). - Ф. 167. - Оп. 1. - Од. зб. 404. - Арк. 1.

Складає подяку Імператорському археологічному товариству у зв'язку з обранням у дійсні члени товариства.

Лист Є.К.Редіна М.І.Петрову від 10 квіт. 1899 р. // Інститут рукопису НБУ ім. В.І.Вернадського. - Ф. 111. - Од. зб. 13707.-Арк. 1,2.

Прохає М.Петрова довідатися, чи є в книгосховищах Києва рукописи Козьми Індікоплова.

Лист Є.К.Редіна М.І.Петрову від 21 верес. 1899 р. // Інститут рукопису НБУ ім. В.І.Вернадського. - Ф. 111. - Од. зб. 13708.-Арк. 1,2.

Дякує М.Петрову за відомості про місцезнаходження рукописів Козьми Індікоплова.

Лист Є.К.Редіна В.Є.Данилевичу від 11 березня 1902 р. // Інститут рукопису НБУ ім. В.І.Вернадського.- Ф. XXIX. - Од. зб. 1296. - Арк. 1.

Прохає зайти до музею Харківського університету.

Лист Є.К.Редіна до М.Ф.Сумцова від 24 січня 1902р. // Центральний державний історичний архів України, м. Київ. - Ф. 2052. - Оп. 1. - Спр. 986. - Арк. 1.

Розповідає про свою поїздку до Путивля.

Лист Є.К.Редіна В.Є.Данилевичу від 23 червня 1902р. // Інститут рукопису НБУ ім. В.І.Вернадського.- Ф. XXIX. - Од. зб. 1297. - Арк. 1, 2.

„Пребыванием в Севастополе и особенно занятиями в Херсонесе - я очень доволен. Чувствовал себя все время очень хорошо...“ (Арк. 1).

Лист Є.К.Редіна М.І.Петрову від 22 вересня 1905 р. // Інститут рукопису НБУ ім. В.І.Вернадського. - Ф. 111. - Од. зб. 13709.-Арк. 1,2.

„Глубокоуважаемый Николай Иванович! Давно ли был Харьковский арх. Съезд, а вот уже прошел и Екатерино-славский! Я совершенно не заметил ушедшего времени и вообще замечаю, что годы летят весьма скоро, и обманывают твои надежды, планы... Хочешь сделать много, бросаешься за одним, другим, не успеешь сделать одно, как надо браться за новое...“ (Арк. 1).

Лист Є.К.Редіна Д.І.Багалію від 11 грудня 1905 р. // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України. - Ф. 208. - Оп. 1. - Од. зб. 448. - Арк. 1.

Ділиться своїми думками щодо складання програми з історії мистецтв для учнів міської рисувальної школи.

Лист Є.К.Редіна О.І.Яцимирському 1905 р. // Російський державний архів літератури і мистецтва (Москва). - Ф. 584. - Оп. 1.-Од. зб. 205.-Арк. 1,2.

Повідомляє, що надсилає історикові літератури та славісту О.Яцимирському три статті, а також 16 том „Сборника“ Харківського історико-філологічного товариства. Просить додати відгук на них.

Лист Є.К.Редіна Митрофану Семеновичу від 7 вересня 1906 р. // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва. - Ф. 208. — Оп. 1. - Од. зб. 448. - Арк. 2.

Просить придбати картини до чарівного ліхтаря. Прізвище адресата листа не встановлено.

Лист Є.К.Редіна В.І.Срезневському від 26 березня 1907 р. // Російський державний архів літератури і мистецтва (Москва). - Ф.436. - Оп. 1. - Од. зб. 2903. - Арк. 14, 15.

„Спасибо Вам большое за сообщение, что среди рукописей Академии имеется и Козьма Индикоплов. Сообщите мне пожалуйста его время, №... А самое гивное - не лицевой ли он?“

Лист Є.К.Редіна до М.Ф.Сумцова від 23 серпня 1907 р. ІІ Центральний державний історичний архів України, м.Київ. - Ф. 2052. - Оп. 1. - Спр. 991. - Арк. 1-3.

Лист Д.Айналова М.Сумцову від 12 вересня 1911 р. // Центральний державний історичний архів України, м.Київ. - Ф. 2052. - Оп. 1. - Спр. 79. - Арк. 1, 2.

Рекомендація В.К.Мясоедова на місце Є.Редіна.

„Вы спрашиваете, нет ли у меня преемника Е.К.Редину. Есть. В этом году должен сдать магистерские экзамены В.К.Мясоедов, один из лучших и серьезнейших молодых людей, оставленных мною при Университете. Если бы Вы согласились взять его, то имели бы достойного преемника Е.К.Редину“ (Арк. 1).

Редін Є.К. Мініатюри св. Рабулли 586 року fol. 1а, 2 а, 3 в, 4 в // Музей історії Харківського національного

університету ім. В.Каразіна. - Ф. 1. - Оп. 4. - П. 9. - 2 арк. - Рук.

[Листи священників Харківської губернії Є.К.Редіну (1901-1904 рр.) щодо підготовки та проведення XII археологічного з'їзду в Харкові] // Музей історії Харківського національного університету ім. В.Каразіна. – Ф. 8. – Оп. 14. - П. 2.

Уклав Сергій ПОБОЖІЙ

Автор статті складає подяку докторові історичних наук С.БІЛОКОНЮ за допомогу в упорядкуванні покажчика.